

Donderdag 19 december 1918 – ochtendeditie

Tweede Kamer.

Vergadering van woensdag 18 december.

Buitenlandse zaken.

Minister Van Karnebeek komt niet spoedig uit de plooi, verraadt niet snel zijn temperament; heden echter liet hij zich soms gaan, en bleek ten duidelijkste, hoeveel zelfbedwang er schuilt in die keurig correcte voordracht van wel geordende volzinnen. Er werd soms druk geïnterrupteerd, de minister onderging aanvankelijk gelaten al die opmerkingen, antwoordde op schier kwijnende toon en las – hetgeen we van harte toejuichen – alles in extenso voor, op welke voorlezing de kamer prijs stelde, – na een tijdje kwam hij meer los en bij de bespreking van de doortocht door Limburg beantwoordde hij met zoveel vurigheid en slagvaardigheid de onderbrekende afgevaardigden, dat zijn betoog op enkele momenten welsprekend in de beste zin van het woord was. Ten opzichte van de doorlating der ongewapende Duitse troepen stond de minister trouwens sterk; niet slechts heeft hij hierbij een ethische neutraliteitspolitiek gevoerd, waardoor de belangen der bevolking van Belgisch Limburg in hoge mate gediend zijn; bovendien kon hij zich met nadruk beroepen op zijn eensgezindheid met de Franse regering.

Eén punt echter is naar de mening van een paar afgevaardigden (mr. Dresselhuys en de al te fel kritiserende mr. Treub) nog niet geheel opgehelderd. Hebben de doortrekkende Duitsers inderdaad (gelijk in de jongste Belgische verklaring beweerd is) opgevorderd vee, gestolen wagens en goederen over onze grens naar hun vaderland meegenomen? De regering, die met prijzenswaardige snelheid (enkele uren na de bekendwording) de nota der Belgische regering

beantwoord heeft, heeft omtrent dit punt nog geen definitieve inlichting gegeven en behoudt zich voor, daarop (evenals op enkele andere opmerkingen) terug te komen. We menen te weten, dat er wel degelijk toezicht is geoefend, dat niet slechts bij de doortocht maar ook bij andere gelegenheden ernstig is gewaakt tegen vervoer van gestolen vee enz. naar of over ons gebied. Wie voor een schijntje een koe had gekocht en daarmee de Nederlandse grens trachtte over te komen, liep grote kans, van een kwade kermis thuis te komen. We vertrouwen dan ook, dat de regering eerlang ook op dit stuk bevredigende inlichtingen zal geven.

Staat minister van Karnebeek ten aanzien van de hoofdzaak sterk, heeft hij zowel in dit als in ander opzicht een zuiver Nederlandse politiek gevoerd, – het kan helaas niet ontkend worden, dat meer dan eens "departementale fouten" hem parten gespeeld hebben. Wij rekenen daartoe onder andere de verkeerde vertaling van het woord "mededeling", tengevolge waarvan in Parijs door onze regering de indruk werd gevestigd alsof de doorlating van de Duitsers na overleg met en goedkeuring van de vijf gezanten had plaats gehad. Dit lokte een démenti uit, dat achterwege had kunnen blijven, als het telegram naar Parijs (waarvan de minister de onjuistheden vandaag erkende) terstond gewaagd had van een simpele mededeling.

Nog wel zo ernstig is het briefincident. Ook te dezen aanzien is alle kwade trouw uitgesloten, is althans – zo er al van kwade trouw sprake mocht zijn – deze zeker niet aan onze zijde. De "oprechte verklaring" van de minister (de uitdrukking is van mr. Marchant) wees dit wel uit. De voorgeschiedenis is deze: in augustus van dit jaar kwam de secretaris van het Office Central Belge des Prisonniers de guerre hier in ons land; het was zijn taak, een onderzoek in te stellen naar de toestand, waarin de Belgische geïnterneerden verkeerden. Op 4 oktober diende hij een nota bij de Nederlandse regering in, met begeleidend schrijven van de Belgische gezant, een nota, welke na

een gesprek met minister en gezant op 14 oktober door een verbeterde editie vervangen werd. In die nota werd er op aangedrongen, de Belgische geïnterneerden vrij te laten. Twee gronden werden daarvoor aangevoerd. De eerste was deze, dat onze regering zelfstandig bevoegd zou zijn, na zeker tijdsverloop de geïnterneerden vrij te laten; de tweede hield verband met de voedingstoestand: de geïnterneerden – zo heette het – werden niet met die menselijkheid behandeld, die door het landonzijdigheidstraktaat voorgeschreven werd. Twee zonderlinge argumenten; het eerste aandringend op onneutrale handreiking in volle oorlogstijd; het tweede een onverdiende kaakslag voor ons Nederlanders, die onze karig toegemeten portie steeds trouw met Belgen van allerlei gading hadden gedeeld. Onze regering, die half oktober de definitieve tekst in handen kreeg, wist er dan ook geen raad mee; intussen zou ze gaarne de Belgen ter wille zijn en zon ze dus op een oplossing welke slechts met medewerking van Duitsland in neutrale zin kon verkregen worden. Op 25 oktober wendde onze gezant te Berlijn zich met een desbetreffend verzoek tot de Duitse regering; antwoord van die zijde bleef uit. Aangezien minister Van Karnebeek aanleiding had te veronderstellen, dat de Belgische gezant graag spoedig een antwoord zou ontvangen, wachtte hij het lang uitblijvend Duitse bescheid niet af, maar liet hij in de eerste week van november een brief opmaken, die feitelijk weergaf de "positie van 25 oktober" (verder immers was men niet gekomen). Die brief is op 8 of 9 november door de minister getekend en verliet op 12 november (3 of 4 dagen later pas) zijn departement. Twaalf november 1918 zal voor het nageslacht steeds de dag der dwaze vergissingen blijven; die dag kondigde mr. Troelstra vol pathos in het parlement de revolutie aan, waarbij hij in al te sterke mate rekening hield met de gewijzigde tijdsomstandigheden, en verzond ons ministerie van buitenlandse zaken een brief, waarin aan de

gewijzigde omstandigheden in het geheel geen aandacht werd gewijd.

Het een was al even zonderling als het ander. De vraag rijst – in ons dinsdagavondblad werd ze reeds gesteld –, of het wel verstandig was, het antwoord juist te gaan verzenden, toen de Duitse gedelegeerden voor de wapenstilstand naar de bossen van Compiègne waren opgeroepen; – hoe men hierover ook denkt, stellig ging het niet aan, een brief, voor het sluiten van de wapenstilstand, in de minuut geparafeerd, enkele dagen later doodleuk te ondertekenen zonder de minste of geringste wijziging aan te brengen, zonder zelfs een toespeling te maken op de grote gebeurtenis, welke pas had plaats gehad en de toestand, waarop het schrijven betrekking had, totaal veranderde. De kritiek, hierop door de heren Van Doorn, Treub, De Jonge, Rutgers, Duijs, Dresselhuijs en Van Beresteijn geoefend scheen ons volkomen gegrond. De heer Marchant mag dan vergoelijkend opmerken, dat de minister zoveel brieven onder ogen krijgt; de minister zelf mag dan in een verduidelijkende interruptie verklaren, dat het bekend worden van de wapenstilstand nog niet onmiddellijk kennis insloot betreffende de voor krijgsgevangenen getroffen regeling, – zomin met het één als met het ander is voor ons gevoel het misverstand goedgepraat. Wat de laatste opmerking betreft, – de kans, dat de wapenstilstand ook op de geïnterneerden betrekking had, was toch wel zeer groot. Trouwens, enkele uren na het verzenden van de brief wist onze regering er alles van; op de ochtend van 13 november immers deelde de chef der politieke afdeling de Belgische gezant mondeling mede, dat de geïnterneerden zouden worden vrijgelaten. Had men dan (waar de brief toch reeds zo lang bleef liggen) de verzending nog niet enkele uren langer kunnen uitstellen? En ware het niet verstandig geweest, de mededeling van 13 november evenzeer bij geschrifte te doen of althans door spoedbrief te bevestigen? Nu schijnt de situatie zo te

zijn, dat de Belgische gezant de zaak volkomen begrijpt, maar de regering in Brussel – afgaande op een afschrift van de brief en niet wel op de hoogte van de daarna gedane mondelinge mededeling – in dwaling verkeert. Zo althans stelde minister Van Karnebeek zich de zaak voor.

Schenen ons de argumenten, waarmee de minister de "departementale fout" (brief van 12 november) "verontschuldigde", niet bijster overtuigend, – met genoegen hebben wij geluisterd naar de beschouwingen, door hem aan de buitenlandse toestand en de vooruitzichten voor de naaste toekomst gewijd. Bij de redevoeringen, welke in de kamer ter brandmerking van de annexionistische stromingen gehouden zijn, sloot de minister zich ten volle aan. "De annexionisten moeten weten, – aldus minister Van Karnebeek – dat men hier van hun drijven niet is gediend en dat onrecht door Nederland niet zou worden geduld. Het zou ongehoord zijn, als aan het einde van de oorlog Nederland, dat zoveel voor anderen deed, het slachtoffer werd". Intussen onderscheidde de minister met mr. Treub de stemming van het publiek (van een deel der pers, zo men wil) en de stemming der regeringen. Ten opzichte van de laatste achtte hij wantrouwen ongegrond. Het mocht waar zijn, dat een dagblad de Belgische minister van buitenlandse zaken dingen had laten zeggen, die voor de toekomstige betrekkingen tussen Nederland en België bedenkelijk zouden zijn, – nadere bevestiging was uitgebleven en voorlopig hield de minister het liever met een Frans communiqué van 4 november 1918 uit Parijs, volgens hetwelk in het geheel niet onderhandeld werd over territoriale vraagstukken, waarbij Nederland belang kan hebben. Trouwens de tegenstanders der annexionisten lieten zich in het buitenland zelf waarlijk niet onbetuigd. Wanneer de vreemde mogendheden bij het einde van de oorlog wensten te komen tot een regeling van een punt, waarbij Nederlandse belangen betrokken waren, en wanneer daarbij

niet het opzet voorzat, Nederland onrecht aan te doen, dan ware daarover zonder bezwaar vriendschappelijk overleg te plegen. Doch onze eer diende men te ontzien. Overigens konden wij stellig "aanspraak op vertrouwen" doen gelden. Er waren dan ook reeds tekens, die in een gunstige richting wezen, al gaf de minister dr. Nolens gaarne toe, dat waakzaamheid plicht was. Onze geschiedenis had meer kritieke tijden gekend, wiens noden wij nochtans te boven waren gekomen. Vastberadenheid, kalmte en bezadigdheid zouden ook ditmaal de weg moeten wijzen.

Dit was wel een der meest belangwekkende passages uit de redevoering van de minister.

Nederland en België.

Onze correspondent te Brussel seint:

De Amsterdamse correspondent van de Etoile Belge deelt het oordeel mede van verschillende Nederlanders aangaande inneming van de Scheldemonden en van Hollands Limburg.

Van bij het uitbreken van de oorlog wist men in Holland, dat de Scheldekwestie bij de vredesonderhandelingen ter sprake moest komen. Holland wijst erop dat het aan al de oorlogvoerende volkeren zeer grote diensten heeft bewezen en aan de Belgen in de eerste plaats. Gaan de Belgen nu aan Nederland een gedeelte van zijn grondgebied afnemen? Het ware een onrecht. Nochtans zijn velen van oordeel, dat het vraagstuk der Scheldemonden op nieuwe grondslag dient onderzocht, want niet alleen voor België ook voor Holland is de tegenwoordige toestand niet zonder gevaar, vooral in oorlogstijd. Holland heeft er dus belang bij, dat het Schelderegime herzien wordt en voor België is dit noodzaak. Van naasting wil echter niemand in Holland horen spreken. Ze zou tegen het

zelfbestemmingrecht ingaan. Een referendum zou trouwens België vijandig blijven. Er blijft de internationalisering der Scheldemonden over, maar ook deze zou de Zeeuwse bevolking tegen zich hebben. Het vraagstuk moet tussen Holland en België uitgemaakt worden. De geallieerden hebben daar niets in te zien. Vele Hollandse liberalen zouden weliswaar de annexatie van Zeeland door België zonder grote droefheid aanzien. Het zou het aantal klerikale kamerzetels in Holland met zeven of acht verminderen en de klerikale meerderheid te niet doen. Ook voor België verdient dit standpunt overweging.

Voor Hollands Limburg is het vraagstuk anders. Deze provincie voelt inzonderheid in het zuiden Belgisch. Vooral tijdens de oorlog gaf dit gevoel zich lucht. Dit kan echter geen voldoende reden zijn om het Limburgs grondgebied prijs te geven. Misschien zou het geschenk van Duits gebied tot grondslag van een akkoord kunnen dienen. Weinigen echter geloven of hopen het. In elk geval zal een voor beide partijen voldoening schenkende oplossing dienen gevonden en volgens de correspondent van de Etoile Belge is deze oplossing wel te vinden.

Aan zijn beschouwingen kan toegevoegd, dat niet meer dan de Zeeuwen, de katholieke Limburgers door Belgische liberale politici in het Belgisch staatsverband kunnen gewenst zijn. Voor de vrijzinnige gedachte zouden zij een gevaar zijn en zelfs op Vlaamsgezind gebied zijn de verfranste Limburgers niet gewenst.

De Vingtième Siècle heeft vanochtend een hoofdartikel, dat een geheel andere toon doet horen, als waaraan wij sinds enkele dagen gewoon zijn. Het blad begint met de constatering, dat de Nederlandse pers enigszins verbolgen is, de Vingtième Siècle annexionistische plannen toeschrijft en haar verwijt, in België een geestestoestand te scheppen, die voor Nederland ongunstig is. Daarom moeten wij, zegt het blad, eens en voorgoed tot een

oprechte uiteenzetting komen, want precieze, onmiddellijke en hoffelijke uiteenzettingen zijn de beste.

Het verwijt van ondankbaarheid, van Hollandse zijde tegen de Belgen in deze omstandigheden geuit, kan het blad niet aannemen, want aan de andere kant is Nederland gedurende de oorlog veel te veel onder de indruk van de vrees voor Duitsland geweest en nog zeer onlangs heeft die vrees België bepaald schade berokkend. Ook de houding, door ons land en onze pers tegenover de activistische beweging aangenomen, kan niet als een aan België vriendschappelijke daad worden opgevat.

Het blad gaat daarop de ambtelijke teksten na, waarop men België's annexionistische neigingen zou kunnen baseren en trekt daaruit de slotsom, dat deze in genen dele bestaan. Wel geeft het toe, dat er kwesties voor België bestaan, waarvan een oplossing voor het land nodig is, maar dit kan op vriendschappelijke wijze geschieden en het blad gelooft, dat er geen Belg is, die dit op een andere manier zou willen bereikt zien.

Het artikel besluit aldus: door de oorlog van 1914 is het verdrag van 1839 dusdanig geschokt, dat een herziening nodig is. België zal vragen, dat in het nieuwe verdrag, waarvan de vredesconferentie de woorden zal vaststellen, te zijnen voordele een element van stevigheid, evenwicht en duurzaamheid gebracht wordt. Dit drievoudig resultaat kan slechts bereikt worden door een nieuwe regeling van de kwesties omtrent de Schelde en Limburg. Verstaan wij ons met Nederland over deze twee punten, dan behoeft Europa dit maar te ratificeren; zo niet, dan moet Europa uitspraak doen. Zal Holland tot overleg bereid zijn?

Tegen de Belgische inlijvingsplannen.

Gisteren is te Sittard een vergadering gehouden van Limburgs afgevaardigden van alle verenigingen en politieke partijen met vele belangstellenden van naam. Als voorzitter der vergadering fungeerde mr. F. Janssen, oud lid der tweede kamer te Maastricht. Dokter Felix Rutten hield een rede en na hem sprak ds. Pattist van Aardenburg, die met de voorzitter van de kamer van koophandel te Terneuzen, de heer Cramer en een koopman uit Sas van Gent, van Goethem door Zeeuws Vlaanderen afgevaardigd was.

Een motie van trouw en aanhankelijkheid aan Nederland werd met donderend applaus aangenomen. Aan een provinciaal comité, waarin alle grote Limburgse verenigingen zitting genomen hebben en alle politieke partijen en godsdiensten vertegenwoordigd zijn, werd de actie overgelaten. Voorzitter van dat comité is mr. F Janssen; vice-voorzitter mr. Bolsius, oud lid der tweede kamer; eerste secretaris mej. M. Koenen, te Maastricht; tweede secretaris jhr. .J Graafland, te Maastricht; penningmeester jhr. mr. Testa, rechter te Maastricht.

Gisteren zijn de in Amsterdam geïnterneerde Belgen naar hun land teruggekeerd. Om half acht verzamelden ze zich op het Beursplein, vanwaar ze in optocht met muziek naar het centraal station trokken. Er waren 14 officieren en 1056 minderen. Ze gaan naar Kapellen en mogen van daar uit voor 10 dagen met verlof. Dan moeten zij onder de wapens komen. Kapitein Ameez geleidde de troepen tot de grens.

België en Luxemburg.

Brussel, 18 december. De Libre Belgique, die doorgaat voor het blad van de minister-president Delacroix, houdt zich op haar beurt bezig met de kwestie Luxemburg-België. Ze wijst op het thans algemeen geldende zelfbeschikkingsrecht der volkeren als van het hoogste belang voor het groothertogdom. Het staat vast, dat het niet dan tegen wil en dank van België werd gescheiden.

Die scheiding had voor gevolg, dat het voor de oorlog half bij Duitsland was ingelijfd, onder meer door het douanestelsel en door het spoorwegnet. Van de bewering van Bismarck, dat de neutraliteit van het groothertogdom ook voor Duitsland van het hoogste belang was, bleef niets meer over. Onder de oorlog heeft het meer dan ooit onder de Duitse hiel geleden. Dientengevolge tekenen zich de Luxemburgse neigingen, hoe individueel ook, beter af. De troon staat feitelijk leeg. Een enquête, die aan de kamer werd voorgesteld, wraakt de Germanofilie der groothertogin. Ze boezemt medelijden in, maar het belet niet, dat het ook de katholieken van haar heeft afgekeerd. Luxemburg staat voor een staatscrisis, veel belangrijker dan een kabinetscrisis. Het dient opgemerkt, dat het een katholiek is, die heeft voorgesteld koning Albert bij zijn bezoek aan Belgisch Luxemburg te gaan groeten, een voorstel, dat door de regering werd bijgetreden. Van liberale zijde schijnt men naar een toenadering tot Frankrijk te neigen, maar die neiging moet van Franse zijde in zekere zin zijn afgewezen. Het lijdt geen twijfel, dat een delegatie bij de koning der Belgen deze welgevallig zal zijn; anderdeels mag men veronderstellen, dat de groothertogin geen stap zal wagen, die haar Duitsgezinde houding te niet zou doen.

België zal zeker de hand aanvaarden, die het groothertogdom het toereikt. Het groothertogdom blijft echter over zijn eigen lot beschikken; gaat het met België een huwelijk aan, dan zal dit in volle vrijheid geschieden en Wilson zal een historisch huwelijksgetuige zijn.

Huysmans en Vandervelde.

Brussel, 18 december. De algemene raad der arbeiderspartij heeft heden Camille Huysmans in gehoor ontvangen, die zijn houding ten aanzien van de conferentie van Stockholm heeft uiteengezet, doch

zijn verklaringen werden herhaaldelijk door vrij levendige opmerkingen onderbroken.

Vandervelde verzocht Huysmans te erkennen dat hij ongelijk had gehad, hetgeen deze laatste hardnekkig weigerde.

Uit België.

Brussel, 18 december. De minister van spoorwegen heeft een wetsontwerp ingediend, waarbij het voorrecht der octrooirechten op buitenlandse schepen wordt uitgebreid, op dezelfde voorwaarden als die, welke voor de schepen gelden, die de Belgische vlag voeren.

Brussel, 18 december. De Franse gezant heeft de leden ontvangen van de commissie tot het vaststellen der schadevergoeding, ingesteld door de Franse regering met het doel de dossiers te verenigen, die de eisen der Fransen in België bevatten. De commissie heeft onder de bezetting in het geheim gewerkt.

De bond van hoteleigenaars en eigenaars van eetgelegenheden te Brussel heeft besloten onderdanen van vijandelijke nationaliteiten te weren en producten uit het vijandelijk buitenland te boycotten.

Het Belgische leger.

Brussel, 18 december. De kamer heeft een wetsontwerp van de ministers van oorlog en binnenlandse zaken aangenomen, waarin de legersterkte voor 1919 wordt vastgesteld. Ze bedraagt voor het leger op oorlogssterkte 350.000 man als maximum, voor het leger op vredesvoet 100.000 man. De bijzondere lichte van 1919 is uit zeer jeugdige mannen samengesteld, die tot de militielichtingen van 1914 tot 1919 behoren, nog geen deel van het leger uitmaken en voor wie geen morele of fysieke redenen gelden om hen van de bepalingen der militaire wetten uit te sluiten.

De activisten.

Brussel, 18 december. De procureur-generaal heeft zojuist de kamer er van in kennis gesteld dat er een rechtsvervolging is ingesteld tegen de Antwerpse afgevaardigden Augusteyns en Henderickx, die zich reeds in hechtenis bevinden.

Ze worden vervolgd wegens vergrijpen tegen de veiligheid van de staat en praktijken, die de plannen van de vijand hebben begunstigd.

De Belgische mijnwerkers.

Brussel, 18 december. De mijnwerkers uit de Borinage hebben onder voorzitterschap van de afgevaardigde Pepin een bijeenkomst gehouden. De voornaamste grief van de arbeiders, die het werk zullen hervatten, is het gebrek aan voedsel. Ze hebben slechts brood en geen aardappelen. Ze verklaarden dat zij de 23^e december weer aan hun arbeid zullen gaan, indien men hen een rantsoen vet en 500 kg steenkool per maand en per gezinshoofd geeft.

Een Waals protest.

Luik, 18 december. Een groep Waalse inwoners van Luik heeft bij het parlement een rekest ingediend, waarin de spoed wordt betreurd, waarmee de regering de Vlaams-Waalse kwestie heeft geopend, en waarin geprotesteerd wordt:

1. Tegen het feit dat de nieuwe regering is samengesteld en het parlement is bijeengekomen, aanstonds na de bevrijding van Vlaanderen, zonder de ontruiming van Walenland af te wachten;
2. Dat de Walen bijna geheel van de regering zijn uitgesloten;

3. Dat de regering de oprichting van een Vlaamse hogeschool te Gent heeft afgekondigd, zonder af te wachten dat de nationale vertegenwoordiging zich hierover uitspreekt;
4. Dat de verklaring der regering om het beginsel van de gelijkheid der beide talen te aanvaarden een gevaarlijk flamingantisch sofisme is om beter de taal der Franse beschaving te bestrijden.

Havas meldt uit Hoei (België) dat ten gevolge van het verzakken van de weg in de tunnel bij het station van Hoei, 17 Schotse soldaten, die onvoorzichtig bovenop het dak van enige spoorwagons waren gezeten, werden gedood.

Donderdag 19 december 1918 – avondeditie

Tact en voortvarendheid.

Een voorbeeld van gebrek aan tact en voortvarendheid. Waar wacht nu toch de regeling van ons gezantschap te Brussel op?

Het is niet aannemelijk, dat de heer van Vollenhoven niet tot gezant zou worden benoemd. Niet alleen is hij voor ons land de aangewezen persoon, om nu definitief en officieel de leiding van het gezantschap in handen te nemen, hij is ook de man, die in België wordt verlangd. Men heeft hem in België allerwegen, enigszins ostentatief zelfs, gehuldigd; hij is er tot ereburger van verscheidene steden benoemd. Ten slotte hebben een aantal van de meest vooraanstaande en bekendste mannen in België een verzoek tot onze koningin gericht, om te verzoeken, dat de heer van Vollenhoven "ook thans in ons midden zou blijven nu het lijden, dat hij heeft helpen verzachten, voorbij is, en dat het ons na onze bevrijding, evenals daarvoor gegeven mag zijn in zijn persoon de gevoelens te vertolken, die de Belgische natie voor uwe majesteit en hare regering koestert."

Wij gebruiken, menen wij, geen te sterk wordt indien we zeggen, dat het een reuzenflater zou zijn, de heer van Vollenhoven niet te benoemen. Maar, lieve deugd, waarom wordt het dan met deze benoeming zo eindeloos lang getalmd en gedraald? Getreuzeld, tot uit België om de benoeming gevraagd wordt? Gewacht, alsof het ons moeite kost, deze man, die voor de goede verstandhouding tussen België en Nederland zo uitnemend werkzaam is, definitief voor deze post af te staan?

Dit is natuurlijk de reden van het talmen niet. Die kan geen andere zijn dan gebrek aan tact en voortvarendheid; sleur, die zich in allerlei bijkomstigheden verliest, en daardoor de goede gelegenheid verzuimt, om eens door een spontane daad uiting te geven aan de gevoelens, die hier in Holland bestaan. En als nu de benoeming eindelijk afkomt, waarnaar men in Nederland en België zolang heeft zitten turen, dan zal er vanzelf tevredenheid zijn en voldoening, dat het zover is, maar het mooie, immers het "Gaarne doen wij het", het "Het is ons een voorrecht die vertegenwoordiger in uw midden te laten", het hartelijk spontane zou dan van de benoeming af zijn.

En dat is heel jammer.

België.

Havas meldt, dat Jaspar, minister voor economische aangelegenheden van België in de Belgische kamer aanduidingen gegeven heeft over het programma van zijn departement. Hij zegde onder meer: verschillende grondstoffen zijn door de Duitsers opgevorderd. De industrie is verwoest volgens het plan van de Duitser Rathenau. We moeten op schadevergoeding aandringen. De oorlogsschade heeft het noodzakelijk gemaakt, in- en uitvoer te regelen. Die regeling moet in de overgangstijd blijven bestaan.

Er is een nationaal inkoopkantoor opgericht, dat 1350 industrieën en kooplieden omvat, die tijdens de oorlog in het buitenland gevestigd waren. De minister had alle administrateurs verzocht, zich te Brussel te vestigen. Hij was een voorstander van georganiseerde vrijheid en daarom moest de wederopbouw het werk van kooplieden en industriëlen zijn, onder toezicht van de staat.

Het allereerste, wat voor de industrie nodig is, zijn drijfriemen, oliën en vetten. Er is opdracht gegeven tot onmiddellijke invoer over alle grenzen.

De koning van België is gisteren te Arlon geweest. Hij werd op het provinciehuis officieel ontvangen. De Franse generaal Guillaume, commandant van het derde Franse leger en generaal Dickman, commandant van het derde Amerikaanse leger waren aanwezig. De koning bracht ook een bezoek aan de kathedraal.

Havas meldt, dat de voorzitter van de Belgische slagersbond beschuldigd wordt van handel in vee met de Duitsers.